

EUROPOS TARYBA
EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ TEISMAS
TREČIASIS SKYRIUS
NUTARIMAS DĖL

Danutės BALSYTĖS-LIDEIKIENĖS
pareiškimo Nr. 72596/01
prieš Lietuvą

PRIIMTINUMO

Europos Žmogaus Teisių Teismas (Trečiasis skyrius), 2005 m. lapkričio 24 d. posėdžiaujant kolegijai, sudarytai iš:

pirmininko B.M. ZUPANČIČ,
teisėjų L. CAFLISCH,
C. BÎRSAN,
J. HEDIGAN,
R. JAEGER,
E. MYJER,
DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,

ir *skyriaus kanclerio* V. BERGER,

atsižvelgdamas į minėtą pareiškimą, pateiktą 2001 m. gegužės 23 d.,

atsižvelgdamas į Vyriausybės atsakovės pateiktą poziciją ir į pareiškėjos kaip atsakymą pateiktą nuomonę,

po svarstymo nusprendė:

FAKTAI

Pareiškėja Danutė Balsytė-Lideikienė yra Lietuvos Respublikos pilietė, gimusi 1947 m., šiuo metu gyvenanti Ženevoje, Šveicarijoje. Teisme jai atstovauja Strasbūre praktikuojantis advokatas F. Ruhlmann.

A. Bylos aplinkybės

Šalių pateikti bylos faktai gali būti apibendrinti kaip išdėstyta toliau.

Pareiškėja yra leidyklos „Metskaitliai“ steigėja ir savininkė. Nuo 1995 m. leidykla leido kasmetinį „Lietuvio kalendorių“, kuriame buvo pateikiamos pareiškėjos ir kitų asmenų pastabos, jų

požiūriu apibūdinančios įvairias Lietuvos istorines datas. Kalendorių buvo galima įsigyti knygynuose. Jis buvo platinamas Lietuvoje ir užsienyje gyvenantiems emigrantams iš Lietuvos.

2000 m. sausio 4 d. Lietuvos Respublikos Seimo narys išplatino viešą pranešimą, kuriame buvo teigiama, kad „2000 lietuvių kalendoriuje“ išspausdinti tekstai įžeidžia lenkų, rusų ir žydų kilmės asmenis.

2000 m. sausio 10 d. Seimo komitetas paprašė Generalinės prokuratūros ištirti, ar minėtas leidinys nepažeidžia Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų teisės aktų.

2000 m. sausio 12 d. Ministras Pirmininkas raštu kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą, prašydamas išnagrinėti, ar „2000 lietuvių kalendoriaus“ tekstuose nėra elementų, pažeidžiančių etninę ar rasinę lygybę“.

Tą pačią dieną Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija gavo Rusijos ambasados notą, kurioje buvo reiškiamas nepasitenkinimas leidinyje išspausdintu žemėlapiu, kuriame tam tikros Rusijos Federacijos teritorijos žymimos kaip „laikiniai okupuotos etninės Lietuvos žemės“ (taip pat žr. toliau).

2000 m. sausio 13 d. panašaus turinio nota buvo gauta iš Baltarusijos ambasados.

2000 m. sausio 14 d. Valstybės saugumo departamentas paprašė Vilniaus universiteto pateikti ekspertų išvadą, ar „2000 lietuvių kalendorius“ kurstė etninę, rasinę ar religinę nesantaiką. Šiuo atžvilgiu valstybės saugumo tarnybos paprašė ekspertų išnagrinėti, ar „2000 lietuvių kalendoriuje“ yra antisemitinių, antilenkiškų bei antirusiškų teiginių ir ar jame deklaruojama lietuvių viršenybė prieš kitas etnines grupes.

2000 m. sausio 20 d. du ekspertai, Vilniaus universiteto istorijos ir politikos mokslų profesoriai, nustatė, kad „2000 lietuvių kalendorius“ išreiškė jo kūrėjų radikalaus nacionalizmo ideologiją, skelbiančią ksenofobinius ir įžeidžiamus teiginius, ypač žydų ir lenkų kilmės žmonių atžvilgiu. Buvo nustatyta, kad „2000 lietuvių kalendoriuje“ išspausdintame žemėlapyje kai kurios Baltarusijos, Lenkijos ir Rusijos teritorijos buvo pažymėtos kaip „laikiniai okupuotos etninės Lietuvos žemės“. Ekspertai konstatavo, kad „2000 lietuvių kalendoriuje“ buvo antisemitinių bei antilenkiškų teiginių ir buvo deklaruojama lietuvių viršenybė kitų etninių grupių atžvilgiu.

2000 m. sausio mėn. pabaigoje valstybės saugumo tarnybos areštavo „2000 lietuvių kalendoriaus“ egzempliorius įvairiuose Lietuvos knygynuose. Leidinio platinimas buvo nutrauktas.

2000 m. sausio 31 d. raštu generalinis prokuroras Ministrą Pirmininką informavo, kad, išnagrinėjęs „2000 lietuvių kalendoriaus“ turinį, pareiškėjos veiksniuose leidžiant minėtą leidinį nebuvo nustatyta baudžiamosios teisės pažeidimo (etninės ar rasinės nesantaikos kurstymo) sudėties, tačiau generalinis prokuroras nurodė, kad šiuo atžvilgiu pareiškėja turėtų būti nubausta administracine tvarka pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 214¹² straipsnį (Informavimo produkcijos, propaguojančios nacionalinę, rasinę ar religinę nesantaiką, gaminimas, laikymas arba platinimas). Generalinis prokuroras informavo, kad valstybės saugumo tarnybos kreipėsi į administracinį teismą dėl baudos pareiškėjai skyrimo pagal vidaus teisės nuostatas. Jis Ministrui Pirmininkui taip pat pranešė, kad kalendoriaus platinimas yra sustabdytas, kol byla bus išnagrinėta teisme.

2000 m. birželio 28 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjas nustatė, kad pareiškėja pagamino 3 000 egzempliorių „2000 lietuvių kalendoriaus“, iš kurių 588 buvo parduoti. Iš esmės remdamasis 2000 m. sausio 20 d. ekspertų išvada, teismas konstatavo, kad tokiu būdu pareiškėja ketino platinti etninę nesantaiką propaguojančią medžiagą, tuo pažeisdama Administracinių teisės pažeidimų kodekso 214¹² straipsnį. Teismas pareiškėjai skyrė 1 000 litų administracinę baudą ir nurodė konfiskuoti visus knygynuose areštuotus „2000 lietuvių kalendoriaus“ egzempliorius.

Teismas bylą išnagrinėjo pareiškėjai ar jos advokatui nedalyvaujant, tačiau atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėja buvo tinkamai informuota apie teismo posėdžio datą ir vietą, bet ji nepateikė prašymo atidėti nagrinėjimą ir nenurodė nedalyvavimo priežasčių. Taip pat buvo pažymėta, kad pareiškėja turėjo pakankamai laiko ir galimybių susirasti advokatą, bet ji nepasinaudojo šia teisinio

atstovavimo galimybe. Todėl teismas nutarė, kad byla galima nagrinėti pareiškėjai nedalyvaujant. Posėdžio metu buvo apklaustas saugumo tarnybos atstovas ir du Vilniaus universiteto ekspertai.

Pareiškėja pateikė skundą, kuriame pabrėžė, kad buvo pažeistas Konvencijos 10 straipsnis. Ji taip pat skundėsi, kad byla buvo nagrinėjama jai nedalyvaujant.

2000 m. rugpjūčio 16 d. Vilniaus apygardos teismas panaikino pirmosios instancijos teismo nuosprendį, remdamasis tuo, kad pareiškėja nuo 2000 m. birželio 27 d. iki liepos 3 d. buvo ligoninėje, todėl negalėjo dalyvauti nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. Byla buvo gražinta pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2000 m. rugsėjo 28 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismo teisėjas paskyrė dar vieną ekspertizę. Teismas paprašė, kad Vilniaus universitetas sudarytų įvairioms socialinių mokslų sritims atstovaujančių ekspertų grupę, kuri pateiktų išvadą, ar „2000 lietuvių kalendorius“ propagavo etninę, rasinę ar religinę nesantaiką, ar jame buvo antisemitinių, antilenkiškų arba antirusiškų teiginių ir ar buvo deklaruojama lietuvių viršenybė prieš kitas etnines grupes.

Atsakant į teismo prašymą buvo pateiktos keturios atskiros ekspertų išvados, atspindinčios Vilniaus universiteto profesorių, besispecializuojančių istorijos, psichologijos, politikos mokslų ir bibliotekininkystės srityse, nuomonę.

2001 m. kovo 13 d. Vilniaus miesto 2 apylinkės teismas nustatė, kad leisdama ir platindama „2000 lietuvių kalendorius“ pareiškėja pažeidė Administracinių teisės pažeidimų kodekso 214¹² straipsnį. Teismas jai skyrė administracinę nuobaudą – įspėjimą, o 1 036 leidinio egzemplioriai ir jo gaminimo priemonės buvo konfiskuotos.

Atsižvelgdamas į politikos mokslų ekspertų išvadą, teismas konstatavo, kad leidinio gamybos ir platinimo veiksmais pareiškėja propagavo etninę nesantaiką. Teismas taip pat pažymėjo, kad leidinys sukėlė kai kurių kaimyninių šalių, tarp jų Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos, diplomatinių atstovybių, kurios pareiškė savo skundus dėl žemėlapių, žyminčių kai kurias šių šalių teritorijas kaip „laikiniai okupuotas etnines Lietuvos žemes“, neigiamą reakciją.

Remdamasis istorijos ir psichologijos ekspertų išvadomis, teismas nusprendė, kad pareiškėjos veiksmai buvo ne tyčiniai, o neatsargūs. Teismas atkreipė dėmesį į psichologijos ekspertų išvadą, kad „2000 lietuvių kalendorius“ labiau atspindėjo pareiškėjos asmeninį charakterį ir vertybes, nei propagavo nesantaiką tarp lietuvių ir kitų etninių grupių. Tačiau teismas konstatavo, jog psichologijos ekspertų išvada tik patvirtina, kad pareiškėjos padarytas pažeidimas nebuvo tyčinis, tačiau ji nepaneigia fakto, kad pareiškėjos teiginiai „2000 lietuvių kalendoriuje“ buvo draudžiami pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 214¹² straipsnį.

Teismas pabrėžė, kad pareiškėjos padarytas administracinis teisės pažeidimas nebuvo sunkus ir nepadarė didelės žalos visuomenės interesams. Teismas taip pat atkreipė dėmesį į pareiškėjos fizinę negalią ir į tai, kad pareiškėja anksčiau nebuvo teista.

Atsižvelgdamas į šias aplinkybes ir neatsargų pažeidimo pobūdį, teismas nusprendė skirti administracinį įspėjimą – švelnesnę nuobaudą, nei numatytoji 214¹² straipsnyje (bauda nuo 1 000 iki 10 000 litų).

Byla buvo išnagrinėta dalyvaujant pareiškėjai ir valstybės saugumo tarnybų atstovui. Pareiškėja bylos nagrinėjimo metu išėjo iš teismo posėdžio.

Pareiškėja pateikė skundą, konkrečiai teigdama, kad buvo pažeistas Konvencijos 10 straipsnis. Ji taip pat skundėsi, kad teismas neiškvietė į posėdį Vilniaus universiteto ekspertų, tuo pažeisdamas jos gynybos teises.

2001 m. gegužės 4 d. Vyriausiasis administracinis teismas, neišklausęs šalių parodymų, atmetė pareiškėjos skundą kaip nepagrįstą. Šalys galėjo pateikti savo argumentus rašytinio proceso tvarka. Teismas nenustatė jokių procesinių bylos nagrinėjimo pažeidimų ir konstatavo, kad 2001 m. kovo 13 d. pareiškėja galėjo išdėstyti teismui savo argumentus, bet ji savo noru išėjo iš teismo posėdžio. Teismas taip pat konstatavo, kad pagal galiojusias procesines nuostatas pirmosios instancijos teismas neprivalėjo apklausti ekspertų teismo posėdyje.

Pareiškėja nenustatytą dieną išvyko iš Lietuvos. Manoma, kad ji paprašė politinio prieglobsčio Šveicarijoje.

B. Bylai reikšminga vidaus teisė ir praktika

1. Administracinės ir baudžiamosios sankcijos

Pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą (ATPK) administracinės nuobaudos skiriamos už įvairius nesunkius pažeidimus, kurie nėra numatyti vidaus baudžiamojoje teisėje (Baudžiamajame kodekse).

Baudžiamojo kodekso 72 straipsnio 1 dalyje (galiojusioje bylai reikšmingu metu) buvo numatyta, kad etninės ar rasinės nesantaikos kurstymo veiksmai baudžiami laisvės atėmimu iki dvejų metų arba bauda.

ATPK 214¹² straipsnyje numatyta, kad informavimo produkcijos, propaguojančios nacionalinę, rasinę ar religinę nesantaiką, gaminimas, laikymas ar platinimas užtraukia baudą nuo 1 000 iki 10 000 litų.

Administracinis įspėjimas yra ATPK numatyta nuobauda, kuri gali būti skirta vietoj griežtesnės nuobaudos, numatytos Kodekse už tam tikrą pažeidimą; administracinis įspėjimas taip pat yra ir prevencinė priemonė, panašiai kaip lygtinis nubaudimas baudžiamojoje teisėje.

2. Administracinis procesas

ATPK 256 straipsnyje numatyta, kad eksperto išvada gali būti laikoma įrodymu. Vadovaujantis 277 straipsniu, ekspertas gali būti paskirtas tuo atveju, kai bylai išspręsti reikalingos specialios žinios.

Vadovaujantis Kodekso¹ 53 straipsniu, šalių procesinės teisės yra lygios. Be kitų procesinių teisių šalys turi teisę užduoti klausimų kitiems proceso dalyviams, įskaitant liudytojus ir ekspertus.

Administracinių bylų teisenos įstatymo (ABTĮ) 137 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad apeliaciniai skundai bylose dėl administracinių teisės pažeidimų paprastai nagrinėjami rašytinio proceso tvarka, jeigu teisėjų kolegija konkrečios bylos aplinkybėmis nenusprendžia kitaip.

SKUNDAI

1. Remdamasi Konvencijos 6 straipsniu, pareiškėja skundėsi, kad jos bylą nagrinėjęs pirmos instancijos teismas neiškvietė į teismo posėdį ekspertų, nors jų išvados turėjo esminės reikšmės sprendžiant bylą. Vėliau pareiškėja negalėjo išdėstyti Vyriausiajam administraciniam teismui savo argumentų, kadangi šis nešaukė posėdžio jos apeliaciniam skundai nagrinėti. Tokiomis aplinkybėmis procesas buvo neteisingas.

2. Remdamasi Konvencijos 9, 10 ir 14 straipsniais, pareiškėja skundėsi, kad ji buvo neteisingai nubausta už savo įsitikinimų reiškimą „2000 lietuvių kalendoriuje“.

---

¹ Iš tiesų šis straipsnis yra ne Administracinių teisės pažeidimų kodekse, o Administracinių bylų teisenos įstatyme. (*vert. past.*)

TEISĖ

1. Pareiškėja teigė, kad buvo pažeistas Konvencijos 6 straipsnis, kuriame, kiek tai susiję su byla, numatyta:

„1. Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą per įmanomai trumpiausią laiką viešumo sąlygomis teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir bešališkas teismas. <...>.

3. Kiekvienas kaltinamas nusikaltimo padarymu asmuo turi mažiausiai šias teises:

...

(d) pats apklausti kaltinimo liudytojus arba turėti galimybę, kad tie liudytojai būtų apklausti, ir kad gynybos liudytojai būtų iškviesti ir apklausti tokiomis pat sąlygomis, kokios taikomos kaltinimo liudytojams; <...>.”

Vyriausybė pirmiausiai teigė, kad šioje byloje Konvencijos 6 straipsnis netaikytinas, kadangi ginčas buvo viešosios teisės pobūdžio. Be to, pareiškėja negali skųstis dėl teisingumo stokos, kadangi ji savanoriškai išėjo iš pirmos instancijos teismo posėdžio šiam dar nepasibaigus. Bet kuriuo atveju, net jeigu 6 straipsnis būtų taikomas „civiliniu“ požiūriu, vidaus teismams nebuvo reikalo kviesti į teismo posėdį ar jame apklausti liudytojus ar ekspertus. Pareiškėja turėjo teisę ginčyti ekspertų išvadas byloje, pateikdama raštu savo argumentus ir vėliau pateikdama apeliacinį skundą, todėl proceso rungtyniškumo principas nebuvo pažeistas. Be to, vidaus teisėje nebuvo numatyto reikalavimo Vyriausiajam administraciniam teismui šaukti teismo posėdį apeliacinio skundo nagrinėjimui, o šalių raštiški argumentai ir ekspertų išvados buvo pakankamas pagrindas priimti sprendimą dėl pareiškėjos skundo esmės rašytinio proceso tvarka. Todėl Konvencijos 6 straipsnis nebuvo pažeistas.

Pareiškėja nesutiko, pabrėždama, kad ekspertų išvados turėjo esminės reikšmės sprendžiant ginčą ir faktiškai ekspertai buvo vieninteliai liudytojai byloje. Vidaus teismai, atsižvelgdami į tai, kad kai kurių ekspertų išvados buvo prieštaringos, turėjo apklausti ekspertus teismo posėdyje. Tačiau teismai priėmė sprendimą neiškviestę ekspertų ir neleidę pareiškėjai pateikti jiems klausimų atvirame teismo posėdyje. Vėliau pareiškėja negalėjo tinkamai išdėstyti savo argumentų Vyriausiajam administraciniam teismui, kadangi šis nešaukė teismo posėdžio jos apeliacinio skundo nagrinėjimui. Tokiomis aplinkybėmis procesas vyko pažeidžiant Konvencijos 6 straipsnį.

Atsižvelgdamas į šalių pastabas, Teismas mano, kad ši pareiškimo dalis kelia sudėtingus faktų ir teisės klausimus, kurių išsprendimas turi priklausyti nuo bylos esmės nagrinėjimo. Todėl ši pareiškimo dalis negali būti atmesta kaip aiškiai nepagrįsta Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu. Joks kitas pagrindas paskelbti ją nepriimtina nėra nustatytas.

2. Pareiškėja taip pat teigė, kad buvo pažeistas Konvencijos 10 straipsnis, kuriame skelbiama, kad:

„1. Kiekvienas turi teisę į saviraiškos laisvę. Ši teisė apima laisvę turėti savo nuomonę, gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijų netrukdomam ir nepaisant valstybės sienų. Šis straipsnis netrukdo valstybėms licencijuoti radijo, televizijos ar kino įstaigų.

2. Naudojimasis šiomis laisvėmis, kadangi tai yra susiję ir su pareigomis bei atsakomybe, gali būti priklausomas nuo tam tikrų formalumų, sąlygų, apribojimų ar sankcijų, kurias nustato įstatymas ir kurios demokratinėje visuomenėje yra būtinos dėl valstybės saugumo, teritorinio vientisumo ar visuomenės apsaugos, siekiant užkirsti kelią viešosios tvarkos pažeidimams ar nusikaltimams, apsaugoti žmonių sveikatą ar moralę, taip pat kitų asmenų garbę ar teises, užkirsti kelią įslaptintos informacijos atskleidimui arba užtikrinti teisminės valdžios autoritetą ir bešališkumą.“

Vyriausybė teigė, kad pareiškėjos teisių, įtvirtintų Konvencijos 10 straipsnyje, ribojimas buvo pateisinamas būtinybe apsaugoti pamatines Lietuvos visuomenės demokratines vertybes. Konkrečiai kalbant, leisdamą „2000 lietuvių kalendorių“ pareiškėja skleidė rasinę ir etninę neapykantą kurstančią informaciją. Uždraudamos platinti leidinį ir skirdamos pareiškėjai

administracinę nuobaudą, valstybės institucijos siekė užkirsti kelią idėjų, galinčių pažeisti Lietuvoje gyvenančių etninių mažumų teises ir keliančių pavojų Lietuvos santykiams su kaimyninėmis šalimis, skleidimui. Atsižvelgdama į akivaizdžią grėsmę šiems teisėtiems interesams, kurią kėlė minėtas leidinys, ir į pareiškėjai skirtos nuobaudos švelnumą, Vyriausybė manė, kad šis apribojimas atitiko Konvencijos 10 straipsnio 2 dalį.

Pareiškėja ginčijo, kad jos saviraiškos laisvės ribojimas Konvencijos 10 straipsnio 2 dalies požiūriu buvo neproporcingas, atsižvelgiant į leidinio keliamą nedidelę grėsmę Lietuvos valstybės ar kokių nors Lietuvoje ar kaimyninėse šalyse gyvenančių etninių grupių interesams. Šiuo atžvilgiu pareiškėja pabrėžė, kad ji nuo 1995 m. leido ir platino „Lietuvio kalendorių“, neatkreipdama didesnio visuomenės dėmesio ir nekeldama diskusijų žiniasklaidoje. Panašiai ir 2000 metų „Lietuvio kalendorius“ buvo išleistas labai nedideliu 3 000 egzempliorių tiražu 1999 m. antroje pusėje ir nesukėlė didesnio susidomėjimo ar perdėtos reakcijos spaudoje iki valstybės institucijų įsikišimo 2000 m. sausio mėnesį. Pareiškėja rėmėsi ir tuo, kad leidinyje iš esmės buvo reiškiamas jos nuomonė dėl įvairių istorinių įvykių ir jų vertinimai, ir valstybės institucijos privalėjo toleruoti nuomonių, labiau susijusių su praeitimi, nei su dabartimi, reiškimą. Tačiau valstybė nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių tokio griežto ribojimo būtinybę. Šiuo atžvilgiu pareiškėja atkreipė Teismo dėmesį į tai, kad dėl iškeltos bylos jai ne tik buvo paskirta administracinė nuobauda – įspėjimas, bet ji neteko ir pagrindinio pajamų šaltinio, kadangi visi neparduoti „2000 lietuvių kalendoriaus“ egzemplioriai buvo konfiskuoti ir sunaikinti, ir pareiškėja nebegalėjo toliau leisti savo sukurto leidinio. Pareiškėja taip pat teigė, kad valstybės institucijos galėjo pritaikyti kitas priemones, užuot sustabdžiusios kalendoriaus platinimą, pavyzdžiui, suteikti jai galimybę, jei reikalinga, padaryti tam tikrus pataisymus ar įdėti tam tikrus pranešimus likusių neparduotų leidinių viršeliuose. Galiausiai argumentas, kad toks ribojimas buvo būtinas demokratinėje visuomenėje, turi būti atmestas atsižvelgiant į tai, kad vidaus teismai nenustatė pareiškėjos veiksmų tyčios. Todėl Konvencijos 10 straipsnis buvo pažeistas.

Atsižvelgdamas į šalių pastabas dėl Konvencijos 10 straipsnio Teismas mano, kad ši pareiškimo dalis kelia sudėtingų faktų ir teisės klausimų, kurių išsprendimas turi priklausyti nuo bylos esmės nagrinėjimo. Todėl ši pareiškimo dalis negali būti atmesta kaip aiškiai nepagrįsta Konvencijos 35 straipsnio 3 dalies požiūriu. Joks kitas pagrindas paskelbti ją nepriimtina nėra nustatytas.

3. Dėl tų pačių pareiškėjos skundų pagal Konvencijos 9 straipsnį, kuriame garantuojama teisė į minties ir sąžinės laisvę, dėl „2000 lietuvių kalendoriaus“ išėmimo iš apyvartos ir vėlesnio nubaudimo administracine tvarka Teismas pažymi, kad jis nusprendė nagrinėti šio pareiškėjos skundo esmę pagal Konvencijos 10 straipsnį, kuris yra *lex specialis* skundams dėl įsitikinimų reiškinio skleidžiant informaciją ribojimo. Pareiškėjos skunduose nėra nieko, kas pagrįstų atskirą šios pareiškimo dalies nagrinėjimą ir pagal Konvencijos 9 straipsnį. Todėl pareiškėjos skundai ta apimtimi, kuria jie buvo keliami pagal Konvencijos 9 straipsnį, turi būti paskelbti nepriimtinais pagal Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalis.

4. Dėl pareiškėjos skundo pagal Konvencijos 14 straipsnį, kuriuo draudžiama diskriminacija, Teismas pažymi, kad ginčijamas pareiškėjos teisių pagal Konvencijos 10 straipsnį ribojimas, t.y., „2000 lietuvių kalendoriaus“ išėmimas iš apyvartos ir vėliau pareiškėjai iškelta administracinė byla prilygo individualizuotai nuobaudai už konkrečius pareiškėjos veiksmus redaguojant ir leidžiant minėtą leidinį, ir pareiškėjai įspėjimas buvo pareikštas ne dėl jos lyties, etninės kilmės ar priklausymo kokiam nors asmenų grupei Konvencijos 14 straipsnio prasme. Todėl pareiškėjos skundai pagal Konvencijos 14 straipsnį yra nesuderinami *ratione materiae* su Konvencijos nuostatomis 35 straipsnio 3 dalies požiūriu ir turi būti atmesti pagal Konvencijos 35 straipsnio 3 ir 4 dalis.

Dėl šių priežasčių teismas vienbalsiai

Skelbia priimtinais, iš anksto nenusprendamas dėl esmės, pareiškėjos skundus pagal Konvencijos 6 ir 10 straipsnius;

Skelbia nepriimtina likusią pareiškimo dalį.

Vincent BERGER
Kancleris

Boštjan M. ZUPANČIČ
Pirmininkas